

นิทานสุภาษิตจีน (132) 成语故事 (一百三十二)

นิทานสุภาษิตจีนที่ "เรียนไทยได้จีน" จะนำเสนอในฉบับนี้คือ 上下其手 shàng xià qí shǒu (ฉั่งเซี่ย ฉี่ โฉ่ว) โดย คำว่า 上 shàng (ฉั่ง) แปลว่า บน ช้างบน 下 xià (เซี่ย) แปลว่า ล่าง ช้างล่าง 其 qí (ฉี่) แปลว่า ตัวเขา เขา 手 shǒu (โฉ่ว) แปลว่า มือ เมื่อนำมารวมกันแปลว่า ทำมือขึ้นบนที่ล่างที่

ในยุคสมัยขุนขิวของจีน คือช่วงที่ประเทศจีนแบ่งแยกเป็นรัฐใหญ่เล็กจำนวนมากมาย เกิด สงครามขึ้นไม่หยุดหย่อน เดี่ยวรัฐนี้ไปตีรัฐนั้น เดี่ยวรัฐนั้นล่มสลาย เดี่ยวก็เกิดรัฐใหม่ เป็นเช่นนี้ นับร้อยปี ในช่วงนี้ผู้เข้มแข็งเท่านั้นถึงจะอยู่รอดได้ จีนทางใต้มีรัฐใหญ่อยู่รัฐหนึ่งชื่อว่ารัฐชวย อาณาเขตด้วยการบุกโจมตียึดเมืองของรัฐเล็กที่อยู่ข้างเคียงเป็นประจำ จนเป็นที่เกรงกลัวของรัฐ เล็กๆ มีครั้งหนึ่ง กองทัพรัฐชวยได้ยกกำลังไปโจมตีรัฐเจิ้ง 郑国/鄭国 Zhèng Guó เจ้า เมืองรัฐเจิ้งรู้ว่าสู้ไม่ได้ จึงไปขอความช่วยเหลือรัฐต่างๆ แต่ในยุคนั้น โทณเลยจะมีใครยินดียื่นมือเข้า มาช่วย ดังนั้นเจ้าเมืองรัฐเจิ้งจึงต้องนำกำลังเข้าต่อต้านการรุกรานของกองทัพรัฐชวย แต่กองกำลัง ของรัฐชวยเข้มแข็งและมีกำลังทัพที่ใหญ่กว่า การรบจึงส่งผลให้กองทัพรัฐเจิ้งแตก บ้านเมืองถูกยึด

(ที่มาภาพ : HYPERLINK "<https://image.baidu.com/search/>")

เจ้าเมืองรัฐเจิ้งก็ถูกแม่ทัพรัฐชวย นามว่า ขุนเฟิงชวี 穿封 戌 Chuān Fēngxū จับ ตัวได้ในระหว่างคุมตัวเจ้าเมือง รัฐเจิ้งเพื่อไปขอผลงานจากเจ้า เมืองรัฐชวยนั้น ก็มืองค์ชายเชื้อ พระวงศ์ของรัฐชวยคนหนึ่งมาพบ แม่ทัพขุนเฟิงชวี แล้วบอกว่า ตัวเขลยศึกคนนี้เป็นของตน และขอตัวเขลยศึกคนนี้เป็น ผลงานด้วย เมื่อเป็นเช่นนี้ แม่ ทัพขุนเฟิงชวีโทณเลยจะยอม ได้ ทั้งสองต่างโต้เถียง ต่างอ้าง ผลงานการรบ จนสุดท้ายราช

สำนักผู้ส่งคนกลางที่ทั้งสองยอมรับมาเป็นคนไกลเกลี้ย และตัดสินว่าเขลยศึกนี้เป็นผลงานการรบ ของใครกันแน่ เดิมทีขุนนางคนนี้ก็หมายมั่นปั้นมือว่าจะดำเนินการสอบสวนด้วยความยุติธรรม อย่างที่สุด ทว่าวิธีการสืบสวนของเขานั้นช่างน่าขัน เพราะเขาใช้วิธีเข้าพบเขลยศึก แล้วถาม เขลยศึกว่า ตกลงท่านถูกใครจับมา โดยการใช้มือเป็นสัญลักษณ์ มือชี้ขึ้นบนเป็นตัวแทนของค์ชาย มือชี้ลงล่างเป็นตัวแทนแม่ทัพ เขลยศึกคนนี้รู้สึกแค้นเคืองต่อแม่ทัพขุนเฟิงชวียิ่งนักที่ตีเมือง ของตนแตก ทำให้ตนต้องบ้านแตกสาแหรกขาด และต้องตกเป็นเขลย และพอเดาได้ว่า คนที่มา ถามมีจุดประสงค์ใด จึงตั้งใจไม่ตอบตามความเป็นจริง เพื่อสร้างความแตกแยกภายใน จึงผก

ยอมรับเมื่อเขาที่มีมือขึ้นข้างบนว่าเป็นผู้ดีที่พ้องตนแตก และเป็นผู้จับตนเองมา ขุนนางคนนั้นจึงตัดสินทันที ผลงานการศึกษาครั้งนี้เป็นขององค์ชายแห่งรัฐผู้ แม่ทัพแม้จะไม่พอใจ ก็ได้แต่ก้มหน้ายอมรับการตัดสินในครั้งนี้ เพราะนี่คือคนที่ภักดิ์ของตนส่งมาเป็นตัวแทนในการตัดสิน ต่อมาคำว่า “上下其手” จึงเป็นคำที่ใช้เปรียบเปรยพวกเจ้าเล่ห์หรือพวกที่อาศัยช่องว่างกฎหมายหากิน หรือทำผิดเป็นลูก กลับดำให้เป็นขาวนั่นเอง

ข้อคิดจากประโยคสุภาษิตนี้

成语比喻：玩弄手法，颠倒是非的意思。

成語比喻：玩弄手法，颠倒是非的意思。

Chéngyǔ bǐyù: Wànnòng shǒufǎ, diāndǎo shìfēi de yìsi.

เฉิงยฺหวี่ ปี้ยวี่: วานนอง โฉ่วฝ่า, เตียนเต้า ฉือเฟย์ เตอะ อี้ซือ

สุภาษิตเปรียบว่า ใช้วิธีการทุกอย่าง พลิกดำเป็นขาว กลับผิดเป็นถูก

ประโยคตัวอย่างที่ใช้สำนวนสุภาษิตนี้ เช่น

那个官员在案件中上下其手，不知贪了多少黑心钱！

那個官員在案件中上下其手，不知貪了多少黑心錢！

Nà gè guānyuán zài ànjàn zhōng shàngxiàqíshǒu, bù zhī tān le duōshǎo hēixīn qián!

นำ เกอะ กวานหยวน ใจ๋ อันเจียน จง ฉั่งเซี่ย ฉี โฉ่ว, ปู้ จือ ทาน เลอะ ตัวฉ่าว เฮยชิน เฉียน เจ้าหน้าที่คนนั้นใส่ความเท็จเข้าไปในสำนวน ไม่รู้ว่าได้เงินมืดไปเท่าไรแล้ว

ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง